

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7. DENETİM BULGULARI.....	10

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Gelir Gerçekleşme Tablosu.....	6
Tablo 2: Gider Gerçekleşme Tablosu.....	6

KISALTMALAR

A.Ş.	Anonim Şirketi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
NDK	Nükleer Düzenleme Kurumu
NÜTED A.Ş.	Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketi
TL	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Bina İnşaatına İlişkin Harcamalar İçin Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması
2. Kurumun Ortak Olduğu Şirkete Sağladığı Sermayenin İlgili Hesaplarda Takip Edilmemesi

B. Diğer Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK), 02.07.2018 tarih ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuş, 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de kuruluşu, işleyişi, görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

702 sayılı KHK'nın Anayasa Mahkemesinin 30.12.2020 tarih ve 2020/81 sayılı Kararı ile Kararnamenin yetki Kanunu kapsamında olmadığı gerekçesiyle iptal edilerek iptal kararının da 09.03.2022 tarihinde yürürlüğe girmesine karar verilmesi sonrasında yeni düzenlemeye ilişkin 05.03.2022 tarih ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu çıkarılmış olup 08.03.2022 tarihinde de yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanun'la beraber ayrıca, 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılarak 08.03.2022 tarih ve 31772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kararname ile NDK'nın kuruluşu, işleyişi, görev, yetki ve sorumlulukları ile teşkilat ve personeline ilişkin esaslar yeniden düzenlenerek, önceki düzenlemelere ilişkin olan 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 785-792'nci maddeleri ile Nükleer Düzenleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu ile barışçıl kullanım ilkesi esas alınarak, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin zararlı etkilerden korunmasına yönelik ilke ve esaslar ile tarafların sorumlulukları belirlenmiştir. Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler ve bu faaliyetlerle ilgili kişi, tesis, cihaz ve maddeler de Kanun kapsamına alınmıştır.

95 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de kuruluş, işleyiş, görev, yetki ve sorumluluklar, teşkilat ve personele ilişkin usul ve esaslar ile Kurum'un düzenlediği faaliyet, konu ve alanlar, Kurum'dan yetki belgesi, onay, izin veya lisans alınması gereken hususlar, denetime ilişkin ayrıntılar düzenlenmiştir.

Kurum aşağıdaki faaliyet, konu ve alanları düzenlemekle görevlendirilmiştir.

a) Çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunması.

b) Nükleer enerji ve radyasyona ilişkin faaliyetlerde güvenlik, emniyet ve nükleer güvence.

c) Nükleer tesis, radyasyon tesisi veya radyoaktif atık tesislerinin kurulmasına, işletilmesine, işletmeden çıkarılmasına veya kapatılmasına ilişkin tüm faaliyetler.

ç) Nükleer maddelerin çıkarılması, üretilmesi, taşınması, depolanması, ihracatı, ithalatı, ticareti, bulundurulması, devri, işlenmesi, yeniden işlenmesi ve kullanılması.

d) Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, taşınması, depolanması, ihracatı, ithalatı, ticareti, bulundurulması, devri, kullanılması, kurulması, değiştirilmesi, sökülmesi, bakımı ve onarımı.

e) Radyoaktif atıkların bulundurulması, devri, işlenmesi, taşınması, depolanması, ihracatı, ithalatı ve bertarafı.

f) Nükleer güvence kapsamında Kurum tarafından belirlenen madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen veya ilgili teknolojinin ihracatı ve ithalatı.

g) Radyasyon acil durum yönetimi.

ğ) Görev ve yetki alanına giren faaliyetlere ilişkin personelin nitelikleri ve eğitimi.

h) 7381 sayılı Kanun kapsamında idari yaptırımlara ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.

i) Görev ve yetki alanına giren ve Kurul tarafından belirlenecek diğer konu, alan ve faaliyetler.

Kendi mevzuatına ilave olarak Nükleer Düzenleme Kurumu'nun faaliyetlerini yönlendiren ana mevzuat aşağıdaki gibidir;

- 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu,

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,

- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu,

- Bütçe Kanunları,

- Kamu İhale Mevzuatı.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Nükleer Düzenleme Kurumu kendine verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere; Kamu tüzel kişiliğini haiz, ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde tahsis edilen mali kaynaklarını serbestçe kullanan idari ve mali özerkliğe sahip, 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici bir idaredir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilişkilendirilen Kurumun merkezi Ankara olup, taşra teşkilatı bulunmamaktadır. Ancak, görev ve yetki alanına giren faaliyetlere ilişkin gerek görülen yerlerde Kurul kararı ile merkeze bağlı birimler kurabilme imkanı verilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumu, 7381 sayılı Kanun, 95 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve ilgili diğer mevzuatla kendisine verilen görev ve yetkileri bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır.

Teşkilat yapısı Kurul ve Başkanlıktan oluşmaktadır.

Nükleer Düzenleme Kurulu, Kurumun karar organı olup, biri Başkan biri ikinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan beş üyeden oluşur. Cumhurbaşkanı, atamayla birlikte Başkanı ve ikinci Başkanı da görevlendirir. Üyeliğin herhangi bir sebeple boşalması hâlinde, boşalan üyeliğe en geç iki ay içinde atama yapılır. Bu şekilde atanan kişiler, yerine atandıkları üyenin görev süresini tamamlar. Nükleer faaliyetlere ilişkin yetkilendirmeler ve onaylar ile ilgili kararlar almak Kurulun en önemli görevi olup, mevzuatında diğer görevleri de belirlenmiştir.

Kurul Başkanı aynı zamanda Kurumun da başkanıdır. İdare, genel yönetim ve temsilinden sorumlu Başkan, iki başkan yardımcısı ve aşağıda gösterilen hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

- a) Nükleer Tesisler Dairesi Başkanlığı,
- b) Radyasyon Uygulamaları Dairesi Başkanlığı,
- c) Emniyet ve Güvence Dairesi Başkanlığı,
- ç) Radyasyondan Korunma Dairesi Başkanlığı,
- d) Denetim Dairesi Başkanlığı,
- e) Dış ilişkiler Dairesi Başkanlığı,

- f) Hukuk Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,
- g) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı,
- ğ) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,
- h) Basın ve Halkla ilişkiler Müşavirliği,
- ı) Kurul Hizmetleri Müdürlüğü.

Hizmet birimlerine verilen görevleri yerine getirmek üzere sayısı ve görev dağılımı Kurul kararı ile belirlenen grup başkanlıkları kurulabilir.

95 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve diğer mevzuatla Kuruma verilen görev ve yetkilerin gerektirdiği asli görev ve hizmetler, Nükleer Düzenleme Uzmanı ve Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcılarından oluşan meslek personeli ile diğer personel eliyle yürütülür. Kurum personeli kendi mevzuatında düzenlenen hususlar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir.

Ayrıca, Kurumun kadro sayısının yüzde onunu aşmamak üzere ilgili mevzuatta belirtilen süre koşulu dikkate alınmaksızın asli görevlerine ilişkin olarak uzmanlığına ihtiyaç duyulan üniversite öğretim üyeleri Başkanın talebiyle Kurumda geçici olarak görevlendirilebilmektedir.

Yine, 657 sayılı Kanun ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı kalınmaksızın Kurumun görev alanı ile ilgili özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda yerli ve yabancı uzmanlar sözleşmeli personel olarak çalıştırılabilir.

Kurumun halen çalışan sayısı, kurul üyesi 5, memur 220, işçi 25 kişi olmak üzere 250 kişiden oluşmaktadır. Bu sayı, geçici görevli 8 memur ve 3 işçi ile beraber toplam 261 kişiyi bulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Nükleer Düzenleme Kurumu 7381 sayılı Kanun, 95 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve ilgili diğer mevzuat ile verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere; Kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici bir idaredir. Kurum, 5018 sayılı Kanunun bazı maddelerine tabi olmakla beraber bazı maddelerine ilişkin hükümlerden de istisna

edilmiştir.

7381 sayılı Kanun hükümlerine göre Kuruma düzenleyici faaliyetlerini zafiyete uğratacak, bu faaliyetlerle çelişecek veya faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütmesini engelleyecek yükümlülükler verilemez. Kurumun mal ve varlıkları Devlet malı sayılır. Malları, varlıkları, hak ve alacakları haczedilemez ve rehnedilemez. Süresinde ödenmeyen alacakları 6183 sayılı Kanununun 51'nci maddesinde belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanan faizi ile birlikte genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir. Uygulayacağı işlem ve hizmet bedellerine ilişkin hususlar yönetmelikle belirlenir.

Mali özerkliğe sahip olan Kurum, ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kendisine tahsis edilen mali kaynaklarını serbestçe kullanır. Gelirlerinin giderlerini karşılaması esas olup, karşılamaması durumunda aradaki fark genel bütçeden ödenir.

Kurumun gelir kalemleri şunlardır:

- a) İşlem ve hizmet bedelleri,
- b) Yayın ve sair gelirleri,
- c) Kuruma yapılacak bağışlar,
- ç) Kuruma ait taşınır veya taşınmazların gelirleri,
- d) Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları.

Kurumun hesap yılı mali yıl olmakla beraber Kurul kararı ile beş yıla kadar yıllara sâri yüklenmelere ait sözleşmeler yapılabilmektedir. Demirbaş, varlık satışı ve benzeri işlemlerine, bütçe uygulamasına ve giderlerin yapılmasına ilişkin esaslar ile Kurumun iç denetim usul ve esasları, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Kurumun tabi olduğu hükümleri saklı kalmak üzere Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Kurum, Hazine ve Maliye Bakanlığınca mali konulara ilişkin yapılan düzenlemelere tabi olup, mali iş ve işlemleri de Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Muhasebe işlemleri, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının "Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi" üzerinden yürütülmektedir. Kurumun mali tabloları sistem dosyasına eklenmiştir.

702 sayılı KHK ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi, paylarının en az yüzde elli biri Kuruma ait olan, NÜTED Nükleer Teknik Destek Anonim

Şirketi (NÜTED A.Ş.) unvanı altında bir anonim şirket kurulmuş olup, Kurum Bütçesinden sermaye olarak bir milyon TL ödenmiştir. Şirketin denetimi, 3346 sayılı Kanun çerçevesinde, Sayıştay tarafından ayrıca yapılmaktadır.

Kurumun 2022 yılı Bütçe Gelirlerine ve Bütçe Giderlerine ilişkin gerçekleşme durumları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: Gelir Gerçekleşme Tablosu

KODU	ADI	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Bütçe Geliri (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	219.025.000,00	308.682.716,45	3.251.295,61	305.431.420,84	139,45	92,83
05	Diğer Gelirler	0,00	23.596.484,17	49.251,66	23.547.232,51	-	7,16
06	Sermaye Gelirleri	0,00	50.776,26	0,00	50.776,26	-	0,01
TOPLAM		219.025.000,00	332.329.976,88	3.300.547,27	329.029.429,61	150,22	100,00

Tablo 2: Gider Gerçekleşme Tablosu

KODU	ADI	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01	Personel Giderleri	33.852.000	47.572.060,00	42.586.141,93	89,52	13,91
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	6.687.000	9.385.235,00	5.253.085,36	55,97	1,72
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	143.511.000	157.511.000,00	143.218.159,48	90,93	46,77
05	Cari Transferler	4.610.000	6.810.000,00	6.420.051,89	94,27	2,10
06	Sermaye Giderleri	30.365.000	124.365.000,00	108.707.851,23	87,41	35,50
TOPLAM		219.025.000,00	345.643.295,00	306.185.289,89	88,58	100,00

Mali özerkliğe sahip olup gelirleri ile giderlerini karşılaması esas olan Kurumun 2022 yılı başlangıç bütçe ödeneği 219.025.000,00 TL, ek ödeneklerle birlikte toplam bütçe ödeneği 345.643.295,00 TL olurken toplam bütçe giderleri 306.185.289,89 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerinin büyük kısmı, mal ve hizmet alımı giderleri (%46,77), sermaye giderleri (%35,50) ve personel giderlerinden (%13,91) oluşmaktadır. 2022 yılı net bütçe gelirleri 329.029.429,61 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe gelirleri içinde en önemli gelir kalemi teşebbüs ve mülkiyet gelirleri olup, toplam gelirler içindeki payı %92,83 oranındadır. Bilançonun aktif kalemlerinde Kurumun özelliği nedeni ile Tek Hazine Kurumlar Hesabından Alacaklar ile Maddi Duran Varlıklar Hesabı öne çıkmaktadır. Bilançonun pasif kalemlerinde ise en büyük değer, geçmiş yılların olumlu faaliyetler ile sonuçlanmış olmasından dolayı Özkaynaklar olduğu görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosu'na göre ise; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın NDK'nın faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Giderleri toplamı 287.108.209,08 TL, Faaliyet Gelirleri toplamı 329.830.852,50 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 42.722.643,42 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Nükleer Düzenleme Kurumu kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici bir idaredir.

Genel Yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin tüm malî işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ve raporlanması hususları 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda, uygulanacak çerçeve hesap planı ile düzenlenecek raporların şekil, süre ve türlerine ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenmiştir. Detaylı hesap planlarına ilişkin hususlar da Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenmektedir.

Kurumunun muhasebe işlemleri, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın "Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi" üzerinden yürütülmekte olup, yıl sonunda da bu Yönetmelikte öngörülen mali rapor ve tablolar hazırlanmaktadır. Hazırlanan mali tablolar sistem dosyasına eklenmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda gösterilenler denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumların muhasebe ve mali işlemleri ile mali raporlarının güvenilirliği, büyük ölçüde etkili bir iç kontrol sisteminin varlığına bağlıdır. Bu amaçla, iç kontrol ve iç denetim birimlerinin oluşturulması, kontrol faaliyetlerinin yürütülmesi, iç denetim faaliyetleri ve denetim sonuçlarının değerlendirilmesi, bilişim sisteminin güvenilirliği için gerekli tedbirlerin alınması, mali işlem süreçleriyle ilgili olarak her türlü bilgi iletişiminin kolaylıkla sağlanması, üst yönetimce de kontrol faaliyetlerinin izlenmesi ve desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

Nükleer Düzenleme Kurumu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu eki (III) sayılı cetvelde gösterilen düzenleyici ve denetleyici kurumlar arasında yer almakla birlikte bu Kanun'un bazı hükümlerinden istisna edilmiştir. İç kontrol ve ön mali kontrole ilişkin maddeler de istisna kapsamında bulunan hükümler arasında yer almıştır. 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu'nda iç kontrol ve iç denetim usul ve esasları yer almamış olduğundan iç kontrol faaliyetleri diğer düzenlemeler çerçevesinde yürütülmektedir.

Bu kapsamda olmak üzere;

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi, disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası ve hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiş olup kurum çalışanlarına duyurulmaktadır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdarenin performans programı bulunmamaktadır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiş, oluşturduğu Risk Yönetim Sistemi üzerinden takibini yapmaktadır. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali, olası etkisi, sürece etkisi, cevap verme yöntemleri ve sorumluları belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır. Yetki devirleri mevzuata uygun olarak yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı bulunmamaktadır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, iç denetim birimi bulunmaması nedeniyle değerlendirilememektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Nükleer Düzenleme Kurumu 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bina İnşaatına İlişkin Harcamalar İçin Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

Kurum tarafından ihale edilen bazı yatırım harcamalarında yapılmakta olan yatırımlar hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğinin açıklandığı Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesine göre bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır. Aynı Yönetmelik'in 188'inci maddesinde adı geçen hesabın işleyişi açıklanmış ve tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Kurum tarafından düzenlenen yapım işine ait belge ve kayıtlar incelendiğinde, geçici kabul işlemi yapılıncaya kadar 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi gereken 63.972.692,02 TL'nin doğrudan giderler hesabında izlendiği ve neticede cari yılda devam etmekte olan yatırımların mali tablolara hatalı bir biçimde yansıtıldığı görülmüştür. 63.972.692,02 TL'lik tutarın 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi gerekirken bilançoda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının bakiye vermemesi sonucu mali tablolarda hataya sebep olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında, 630 Giderler Hesabı dışında bir seçeneğin bulunmadığı bu nedenle 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının kullanılmadığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu harcama yapısı itibariyle yatırım niteliğinde olduğundan yapılan harcamalar tamamlayincaya kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında tutulması gerekmektedir.

Bu itibarla, yapılan yatırım harcamasının ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Kurumun Ortak Olduğu Şirkete Sağladığı Sermayenin İlgili Hesaplarda Takip Edilmemesi

Kurum mali tablolarının incelenmesinde, NÜTED A.Ş.'ye (karın sermayeye eklenmesi suretiyle yatırılan) nakdi nitelikteki sermayenin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

27.12.2014 tarih ve 29218 sayılı sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı" başlıklı 159'uncu maddesinde; *"Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynı olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir.

Mezkur Yönetmeliğin "Hesabın İşleyişi" başlıklı 161'inci maddesinde; *"(1) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:*

...

6) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilen sermayenin işletilmesi sonucunda ortaya çıkan ve özel kanunlarında sermayeye eklenmesine yetki verilen kârlar, bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Ayrıca, ödeneği temin edildiğinde söz konusu tutar 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir..." hükümleri yer almaktadır.

Kurumun verdiği sermaye tutarının işletilmesi sonucu NÜTED A.Ş.'nin 9.000.000 TL olarak kâr elde ettiği, ortaklara dağıtmak yerine söz konusu kârı sermayeye eklediği görülmüştür. Bu nedenle Kurumun NÜTED A.Ş.'deki sermayesi aynı oranda artmıştır. Ancak söz konusu sermaye tutarı Kurum kayıtlarında yer almamıştır.

Kamu İdaresi cevabında, söz konusu sermaye artırımının gerçekleştirildiği, ancak bu işleme ilişkin muhasebe birimine bilgi verilmediği için ilgili muhasebe kayıtlarının yapılamadığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, Kurumun NÜTED A.Ş.'ye verdiği sermaye tutarının işletilmesi sonucu elde edilen kârın 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu teřpit edilmemiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>